SPRAWDZIAN · JĘZYK POLSKI

Sprawdzian z „Bogurodzicy” **Grupa A**

Autor nieznany

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 10

9 zadań, 10 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Kto jest autorem „Bogurodzicy”?

Ⓐ Św. Wojciech (biskup praski, męczennik)
Ⓑ Jan Długosz (kronikarz, XV wiek)
Ⓒ Autor jest nieznany (anonimowy)
Ⓓ Gall Anonim (autor Kroniki polskiej)

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Do jakiej epoki literackiej należy „Bogurodzica”?

Ⓐ Barok
Ⓑ Antyk
Ⓒ Renesans
Ⓓ Średniowiecze

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Przed którą słynną bitwą rycerstwo polskie śpiewało „Bogurodzicę”?

Ⓐ Bitwa pod Cedynią (972)
Ⓑ Bitwa pod Wiedniem (1683)
Ⓒ Bitwa pod Grunwaldem (1410)
Ⓓ Bitwa pod Legnicą (1241)

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0–1 pkt)

Czym jest motyw deesis, centralny dla kompozycji „Bogurodzicy”?

Ⓐ Motyw literacki przedstawiający konflikt między dobrem a złem: Chrystus zmaga się z szatanem o duszę człowieka, a aniołowie i demony stoją po obu stronach
Ⓑ Schemat budowy hymnu łacińskiego z trzema częściami: inwokacją do Boga, prośbą wiernych i doksologią, przejęty z liturgii zachodniej przez polskich duchownych
Ⓒ Trzyosobowa kompozycja ikonograficzna: Chrystus w centrum jako Sędzia i Zbawiciel, Maryja i św. Jan Chrzciciel po bokach jako orędownicy w pozach modlitewnych
Ⓓ Motyw literacki opisujący cierpienie Matki Boskiej pod krzyżem: Maryja opłakuje Syna, a św. Jan Ewangelista wspiera ją w bólu jako umiłowany uczeń

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 5. (0–1 pkt)

„Bogurodzica” zawiera możliwe zapożyczenia z języka czeskiego (tzw. czechizmy). Która czeska pieśń religijna mogła być wzorcem funkcjonalnym — swoistym „hymnem państwowym” — dla polskiej pieśni?

Ⓐ Buoh všemohúcí (Boże wszechmogący)
Ⓑ Hospodine pomiluj ny (Panie, zmiłuj się nad nami)
Ⓒ Kde domov můj (Gdzie dom mój — hymn z XIX wieku)
Ⓓ Jesu Kriste, štědrý kněže (Jezu Chryste, szczodry kapłanie)

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 6. (0–1 pkt)

Dlaczego w „Bogurodzicy" wierni, zanim przedstawią swoją prośbę Chrystusowi, zwracają się najpierw do Maryi i powołują się na Jana Chrzciciela?

(A) Bo „Bogurodzica" jest pieśnią maryjną, a Bóg nie jest jej tematem — utwór wychwala Maryję jako Królową Niebios, a Jan Chrzciciel pojawia się jako jej towarzysz, więc prośby kieruje się do niej, a nie do Stwórcy

(B) Bo Bóg jest w świecie „Bogurodzicy" abstrakcją pozbawioną osobowego wymiaru — średniowieczni wierni pojmowali Go jako bezosobową siłę natury, do której nie można się modlić, więc zwracali się do ludzi, którzy żyli na ziemi

(C) Bo autor nie znał teologii i pomylił hierarchię świętych — jako prosty zakonnik bez wykształcenia uznał Maryję i Jana za ważniejszych od Boga, a późniejsi kopiści nie poprawili tego błędu w kolejnych odpisach pieśni

(D) Bo w średniowiecznym, hierarchicznym obrazie świata prośbę do najwyższego Władcy wspierali orędownicy — jak poddany potrzebował dworzan, by dotrzeć do króla, tak wierni szukali wstawiennictwa Maryi i Jana, by zjednać sobie Chrystusa

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 7. (0–1 pkt)

Które typy archaizmów występują w „Bogurodzicy"? Przyporządkuj podane przykłady:

[A] Fleksyjne (inne formy odmiany) — np. „Bogurodzica dziewica" (mianownik zamiast wołacza), „zyszczy" (tryb rozkazujący z końcówką -y)

[B] Ortograficzne (inna pisownia) — np. użycie litery „y" zamiast „i" w każdym wyrazie

[C] Leksykalne (wyrazy wyszłe z użycia) — np. „Gospodzin" (= Pan/Bóg), „bożycze" (= Synu Boga)

[D] Fonetyczne (inna wymowa) — np. „Bogiem" w znaczeniu „przez Boga" (narzędnik zamiast wyrażenia przyimkowego)

Zaznacz wszystkie poprawne odpowiedzi.

Zadanie 8. (0–1 pkt)

Co oznacza słowo „Bogurodzica" i z jakiego języka pochodzi?

Zadanie 9. (0–2 pkt)

Na czym polega kunsztowność budowy wersyfikacyjnej „Bogurodzicy"? Podaj co najmniej cztery cechy.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/polski/bogurodzica